

Z obsahu: Evropský týden mobility – alternativní mobilita | Evropské společnosti získaly 50% podíl v South Streamu | Komise podpoří OZE v Jordánsku | Česnek jako mocná zbraň v boji proti globálnímu oteplování? | Nová role bývalého komisaře pro energetiku | Evropský parlament odsouhlasil REMIT

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

po prázdninovém dvojčísle se opět vracíme ke standardnímu formátu našeho pravidelného měsíčníku a přinášíme Vám několik zpráv nejen z Evropy.

V rubrice Energetická politika Evropské Unie si přečtete například články o novinkách, týkajících se bedlivě sledovaných projektů South Stream a Nord Stream či jak proběhl dnes již tradiční Evropský týden mobility. I tentokrát jsme pro Vás připravili zprávy mimoevropské, které naleznete v rubrice „Energetika v Evropě a ve světě“. Tentokrát se zde můžete dočíst například o tom, že instalovaná kapacita obnovitelných zdrojů energie (OZE) ve světě již převýšila kapacitu pocházející z jaderné energie. Nyní v této rubrice dále naleznete zprávy z Jordánska a Libye. V rubrice FAQ se tentokrát zabýváme nejčastěji kladenými otázkami na téma „Vzdělávání a zvyšování kvalifikace v jaderné oblasti“, kde se například dozvíte, co je základem snahy Komise mapovat a podporovat úroveň vzdělávání o „jádro“ a další zajímavosti. Pokud Vás zajímají spíše právní předpisy, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty Evropské unie, naleznete je v rubrice „Právní předpisy a dokumenty EU“.

Jako vždy ale pro Vás máme také pár zajímavostí na odlehčení, které se, byť okrajově, energetiky týkají. Jedním z témat v rubrice „Evropské zajímavosti a zprávy“ je článek o česneku, který by mohl přispět v boji proti globálnímu oteplování. A nakonec... o čem se teď nejvíce mluví? My jsme jako jedno z hlavních témat vybrali Parlamentem schválený návrh Nařízení EU o integritě a transparentnosti trhu s energií.

Přeji Vám krásný začátek barevného podzimu a příjemné čtení.

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Evropská agenda,

Duhová 2/1444, Praha, 140 53, eu@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, manažerka pro evropskou agendu,
+420 211 042 509, zuzana.krejcirikova@cez.cz |

Jiří Horák, +420 211 042 510, jiri.horak03@cez.cz |

Lucie Horová, +420 211 042 704, lucie.horova@cez.cz |

Veronika Stejskalová, +420 211 042 445,

veronika.stejskalova@cez.cz |

Barbora Vondrušková, +420 211 042 572,

barbora.vondruskova@cez.cz |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Evropská agenda neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Silnější unisono
v energetické politice EU?

Evropský týden
mobility – alternativní
mobilita

Pokrok v projektu Nord
Stream

Evropské společnosti
získaly 50% podíl v South
Streamu

Slibná příprava výstavby
plynovodu TAP

Podzimní plynové spory
mezi Ruskem a Ukrajinou

SILNĚJŠÍ UNISONO V ENERGETICKÉ POLITICE EU?

Dne 7. září tohoto roku přijala Evropská komise sdělení o zabezpečení dodávek energie a o mezinárodní spolupráci v energetické oblasti (*On security of energy supply and international cooperation – „The EU Energy Policy: Engaging with Partners beyond Our Borders“*).

Je to vůbec poprvé, co Komise navrhuje takto komplexní strategii pro úpravu externích energetických vztahů EU, jež by měla být založena primárně na zvýšené koordinaci mezi členskými státy při stanovení a provádění priorit vnější energetické politiky. Důvodem je zřejmá asymetrie mezi snahou završit formování vnitřního unijního trhu s energiemi a zesilujícími národními aktivitami jednotlivých států v zabezpečení energetických dodávek. Poptávka po dovozu energií do Unie totiž neustále roste a růst se předpokládá i do budoucna. A proto jednostranná rozhodnutí přijatá na úrovni členských států a jejich dohody se třetími zeměmi mají významný dopad na rozvoj energetické infrastruktury a dodávky energie do EU jako celku. Lepší koordinace vztahů k tranzitním a produkčním zemím na národní úrovni by

mohla dle Komise vést i k efektivnější unijní politice a k posílení Unie v globálních vztazích. Strategie obsahuje 43 konkrétních opatření, mezi jiným požadavek na vzájemné povinné informování o mezinárodních dohodách se třetími zeměmi v oblasti energie a to včetně dohod, které jsou ještě předmětem jednání. Pokud by dohody měly ovlivnit dosažení klíčových cílů EU, mohly by být projednány i na evropské úrovni (např. aktuální vyjednávání s Ázerbájdžánem a Turkmenistánem o plynovodu vedoucím přes Kaspické moře). Zároveň se sdělením navrhla Komise rozhodnutí o zřízení mechanismu pro výměnu informací o mezivládních dohodách v oblasti energetiky mezi členskými státy a třetími zeměmi. Tento mechanismus rozšíří a doplní oznamovací postup, který se již používá na dohody o plynu, na všechny druhy energií. Kromě toho poskytne nástroj pro výměnu informací na úrovni EU před jednáními se třetími zeměmi a po těchto jednáních.

Více viz: [☞](#)

EVROPSKÝ TÝDEN MOBILITY – ALTERNATIVNÍ MOBILITA

V druhé půlce září se letos konal již desátý ročník Evropského týdne mobility, který propaguje udržitelnou mobilitu, zve účastníky

svou širokou nabídkou aktivit, a kterého se účastní stovky evropských měst.

Letošní téma – alternativní mobilita – se zabývalo především nahrazením osobních vozidel ve městském provozu šetrnějšími variantami dopravy. Důvod je zřejmý, osobní doprava přináší především velkým městům problémy s životním prostředím v podobě hluku, znečištění vzduchu a dopravních zácp. Týden mobility si klade za cíl na tyto problémy upozornit a zaměřit pozornost k úspornějším a k životnímu prostředí přátelštějším alternativám, které pomohou snížit emise CO₂ v městských oblastech. Pozornost je tak věno-

ENERGETICKÁ POLITIKA EU

Silnější unisono
v energetické politice EU?

Evropský týden
mobility – alternativní
mobilita

**Pokrok v projektu Nord
Stream**

**Evropské společnosti
získaly 50% podíl v South
Streamu**

Slibná příprava výstavby
plynovodu TAP

Podzimní plynové spory
mezi Ruskem a Ukrajinou

vána chození pěšky, jízdě na kole či využívání městské hromadné dopravy. Města, která se této kampani účastní, se zároveň mohou přihlásit do soutěže o Cenu týdne mobility 2011. Cena je určena městu, které organizuje nejvíce inovativní kampaň, co se týče kvality aktivit spojených s tímto tématem a škálou trvalých zlepšení, které byly zavedeny.

Více informací na: [↗](#)

POKROK V PROJEKTU NORD STREAM

Poté, co byly dokončeny konstrukční a přípravné fáze, spustila společnost Nord Stream AG, konsorcium firem s majoritním postavením ruského Gazpromu, zkušební provoz první větve stejnojmenného plynovodu. Plynovod je zatím plněn technologickým plynem, který má prověřit těsnost a tlakovou odolnost potrubí. Tato fáze by měla trvat asi čtyři týdny a pokud proběhne bezproblémově, plynovod by mohl být uveden do komerčního provozu. Předpokládá se, že po finalizaci všech dokončovacích prací by se tedy mohli první zákazníci dočkat plynu v říjnu, případně listopadu tohoto roku. Druhá paralelní větev by mohla být dokončena v příštím roce a celková přepravní kapacita 1 220 kilometrů dlouhého plynovodu by měla činit 55 mld m³ plynu. Pro

představu, toto množství by pokrylo spotřebu cca 26 miliónů domácností a dle předpovědi Mezinárodní energetické agentury z roku 2011 bude plynovod pokrývat přibližně jednu třetinu nárůstu importovaného plynu do Evropské unie v roce 2030 (v porovnání s rokem 2008). Spuštění plynovodu není dobrou zprávou pro Ukrajinu, které „končí exkluzivní postavení jako tranzitní země pro západní Evropu“, jak se vyjádřil ruský premiér V. Putin, ani pro další tranzitní země jako Polsko nebo Bělorusko. Podle některých expertů se však nedá očekávat, že tyto země by po spuštění celého projektu zůstaly úplně mimo hru, spíše má být pro Ukrajinu jasným signálem, že končí její monopol. Opačně vnímají projekt některé státy Unie a především Německo, které si od plynovodu vedeného po dně Baltského moře slibují větší energetickou bezpečnost.

Více informací na: [↗](#)

EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI ZÍSKALY 50% PODÍL V SOUTH STREAMU

Tuto zprávu oznámil počátkem září generální ředitel Gazpromu A. Miller.

Z evropských společností se jedná především o největší italskou energetickou společnost ENI

(se ziskem 20 %), další podíl získá francouzská EDF (15 %) a zbývajících 15 % získá Winterhall, divize celosvětově největší chemické společnosti BASF. Jmenované společnosti tak udělaly další krok k zajištění vlastních potřeb zemního plynu, který by měl být v objemu 63 mld. m³ ročně přiváděn plynovodem South Stream. Jeho trasa je naplánována pod Černým mořem do Bulharska, kde by se měl plynovod větvit; první větev by měla vést do Řecka a Itálie, ta druhá pak přes Rumunsko, Srbsko, Maďarsko a Slovinsko do centrální evropské plynové křižovatky Baumgarten v Rakousku. První větev plynovodu o kapacitě 15,75 mld. m³ zemního plynu ročně by měla být spuštěna nejpozději v roce 2015. Je zřejmé, že „ruský“ South Stream je přímým konkurentem „evropského“ Nabucca, které by mělo kromě přepravních tras diverzifikovat importem zemního plynu z Ázerbájdžánu a Turkmenistánu namísto plynu ruského zároveň i dodavatele, a že vybudován může být jen jeden z projektů. V tomto směru se pak zdá jako přirozená nedávná filipika komisaře pro energetiku G. Oettingera v Kolíně nad Rýnem, který zpochybnil realizovatelnost projektu South Stream, upozornil na jeho vysoké náklady a na prakticky nulovou podporu EU.

Více viz: [↗](#) a také: [↗](#)

Silnější unisono
v energetické politice EU?

Evropský týden
mobility – alternativní
mobilita

Pokrok v projektu Nord
Stream

Evropské společnosti
získaly 50% podíl v South
Streamu

**Slibná příprava výstavby
plynovodu TAP**

**Podzimní plynové spory
mezi Ruskem a Ukrajinou**

SLIBNÁ PŘÍPRAVA VÝSTAVBY PLYNOVODU TAP

Sdružení investorů Trans-adriatického plynovodu (TAP) informovalo, že se mu podařilo podat již 99 % žádostí potřebných pro výstavbu 800 km dlouhého plynovodu.

Do sdružení patří švýcarská EGL (42,5 %), norský Statoil (42,5 %) a německý E.ON Ruhrgas (15 %), přičemž plynovod bude přepravovat 10–20 mld. m³ zemního plynu ročně z Thessaloniki ve východním Řecku přes Albánii a Jaderské moře až do Brindisi ve východní Itálii. Jaderský plynovod tak představuje jeden z projektů evropského společného zájmu a těší se příslušné podpoře EU. Toto oznámení posunulo jazýček na míse vah s projekty Nabucco a South Stream ve prospěch projektu Nabucco, na který má TAP navazovat a přepravovat dál zemní plyn z Ázerbájdžánu (a později i z Turkmenistánu). Tento projekt má relativně slibnou budoucnost, protože ve srovnání s dalšími regionálními projekty, např. plynovody ITGI nebo AGRI, je s odhadovanými náklady 1,5 mld. EUR investičně reálný a představuje nejlevnější možnost přepravy kaspického plynu na jih Evropy. Pro srovnání, odhadované náklady na plynovod Nabucco se pohybují mezi 8

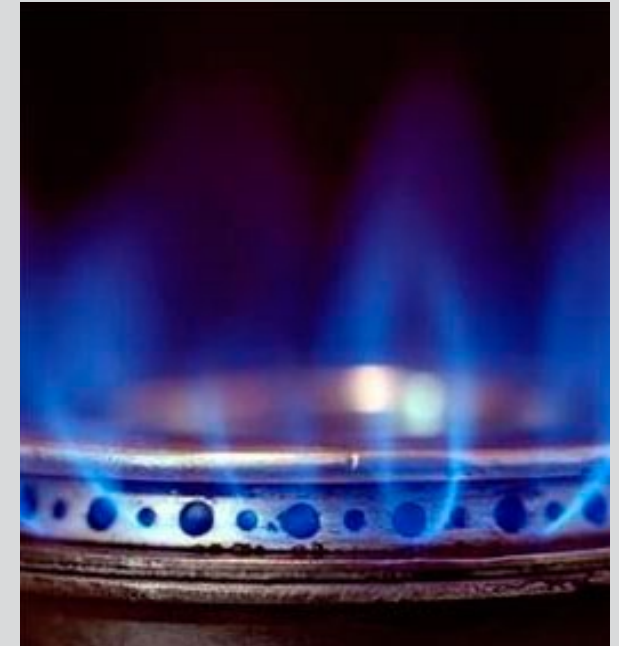
a 14 miliardami EUR. Dalším pozitivním faktem je skutečnost, že Statoil vlastní kromě podílu v konsorciu TAP i 25% podílu v plynových polích Shah Deniz. Klíčovými tak zůstávají obchodní a přepravní podmínky turecko-ázerbájdžánské smlouvy, které do značné míry determinují budoucnost plynovodu TAP.

Více informací na: [21](#)

PODZIMNÍ PLYNOVÉ SPORY MEZI RUSKEM A UKRAJINOU

S blížící se zimou se opět objevují spory mezi Ruskem a Ukrajinou o podmínkách přepravy zemního plynu přes území Ukrajiny a o ceně odebíraného plynu.

Nabízejí tak ohlédnutí za obchodními spory a následnými plynovými krizemi z let 2006 a 2009. Jednou z příčin sporů je tradiční problém Ukrajiny, která je povinná na základě pravidla take-or-pay uhradit větší množství plynu než letos odebírá, a proto se snaží zredukovat objem zemního plynu k úhradě z 33 mld. m³ na 27 mld. m³. Ve prospěch tohoto snížení využívá Ukrajina silných vyjádření, jako například nedávné vystoupení premiéra Mykoly Azarova o snížení importu o dvě třetiny v následujících letech. Další příčinou je napětí

v oblasti obchodu – Rusko se snaží o to, aby se Ukrajina připojila ke společné celní unii Ruska, Běloruska a Kazachstánu, zatímco Ukrajina aktuálně vyjednává o zóně volného obchodu s EU. K uklidnění také rozhodně nepřispívá proces s bývalou ukrajinskou premiérkou Julii Tymošenkovou, která je mj. nařčena z uzavření výrazně nevýhodné smlouvy o nákupu a tranzitu zemního plynu s Ruskem.

Více informací na: [21](#)

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

Instalovaná kapacita OZE
ve světě již převýšila
kapacitu JE

Komise podpoří OZE
v Jordánsku

INSTALOVANÁ KAPACITA OZE VE SVĚTĚ JIŽ PŘEVÝŠILA KAPACITU JE

Týdeník *European Voice* přinesl ve svém vydání ze dne 1. září zprávu, že instalovaná kapacita pocházející z obnovitelných zdrojů (OZE) převýšila kapacitu pocházející z jaderné energie.

Největší podíl na tomto výsledku má energie solární, ale silně vzrůstá třeba podíl energie větrné. Investice do čisté energie loni vzrostly o 30 %. Největším investorem do ekologické výroby elektřiny zůstává Evropa, která těží zejména z politiky dlouhodobé regulatorní a subvenční podpory OZE. Otázka je, nakolik se naplní očekávání např. Německa, které si

od obnovitelných zdrojů slibuje dostatek nových pracovních míst a vývozních příležitostí. Itálie je pro změnu první zemí, která dosáhne tzv. „*grid parity*“ solární energie (tj. situace, kdy se cena dodávané elektřiny z alternativního zdroje přinejmenším rovná ceně elektřiny v síti). *European Voice* vycházel ze zprávy energetických expertů Phyllis Cuttinové a Michaela Liebreicha.

KOMISE PODPOŘÍ OZE V JORDÁNSKU

Evropská komise uvolnila dne 17. srpna ve prospěch Jordánska nový balíček pomoci v objemu 71 milionů EUR.

Jednou z oblastí, na něž bude část financí (35 milionů EUR) využita, je i Program energie z obnovitelných zdrojů (OZE) a energetické účinnosti. Konkrétním zaměřením zmíněného programu je rozvoj a realizace účinných politik v oblasti OZE a poskytnutí pomoci k provedení jordánské energetické strategie pro období let 2007–2020. Cílem země je získávat do roku 2020 10 % energie z obnovitelných zdrojů a celkovou spotřebu o 20 %. Program je součástí evropské politiky sousedství.

Více informací na: [a](#)

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

IEA ukončila uvolňování rezervních zásob ropy v souvislosti s konfliktem v Libyi

Do roku 2050 by mohla polovina energie vyrobené v EU pocházet z větrníků

Aktualizovaná kvantifikace odstavení jádra v Německu

Česnek jako mocná zbraň v boji proti globálnímu oteplování?

IEA UKONČILA UVOLŇOVÁNÍ REZERVNÍCH ZÁSOB ROPY V SOUVISLOSTI S KONFLIKTEM V LIBYI

Nová ředitelka Mezinárodní agentury pro energii (IEA) Maria van der Hoevenová dne 8. září oznámila, že již není zapotřebí uvolňovat další ropy ze strategických zásob, k čemuž IEA přistoupila v souvislosti s vypuknutím vojenského konfliktu v Libyi.

Důvodem pro zrušení tohoto výjimečného kroku je opětovný srpnový nárůst produkce ropy v zemi. Členské státy IEA v červnu letošního roku uvolnily ze svých strategických rezerv celkem 60 milionů barelů ropy, protože vinou bojů mezi vládními jednotkami řízenými Muammarem Kaddáfím a povstalci poklesla denní produkce ropy ze 1,6 milionů barelů na pouhých několik desítek tisíc. Van der Hoevenová nicméně uvedla, že původní denní produkce ropy Libye opět dosáhne nejdříve v roce 2013. Více informací na: [↗](#)

DO ROKU 2050 BY MOHLA POLOVINA ENERGIE VYROBENÉ V EU POCHÁZET Z VĚTRNÍKŮ

Na začátku srpna letošního roku zveřejnila Evropská asociace pro větrnou energii (EWEA) studii, podle níž by v roce 2050 mohla polovina elektrické energie v zemích Evropské unie pocházet z větrných farem.

V současnosti tvoří podíl takto získané energie 5,3 %. Do roku 2020 by se podle odborníků EWEA mělo toto číslo pohybovat mezi 15,4 – 18,4 %, což je plně v souladu s plánem Evropské komise. Ambiciózní představa EWEA o číslech v polovině 21. století se opírá o stále vzrůstající investice do pobřežních a mořských větrných farem. Justin Wilkes, člen vedení

EWEA, v rozhovoru pro internetový server Euractiv prohlásil, že je nutné, aby na tento vývoj zareagovala Evropská unie vhodnou úpravou legislativy v oblasti OZE.

Více informací na: [↗](#)

AKTUALIZOVANÁ KVANTIFIKACE ODSTAVENÍ JÁDRA V NĚMECKU

Ve spolupráci tří ekonomických think-tanků (Prognos AG, Institute of Energy Economics, University Cologne a Institute of Economic Structures Research) byla v srpnu 2011 publikována aktualizovaná studie mapující dopady rozhodnutí odstavit německé jaderné zdroje na energetický sektor a ekonomiku ve výhledu

EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

IEA ukončila uvolňování rezervních zásob ropy v souvislosti s konfliktem v Libyi

Do roku 2050 by mohla polovina energie vyrobené v EU pocházet z větrníků

Aktualizovaná kvantifikace odstavení jádra v Německu

Česnek jako mocná zbraň v boji proti globálnímu oteplování?

do roku 2030. Aktualizace porovnává scénář odstoupení od jádra se scénářem prodloužení životnosti z roku 2010, přičemž ostatní předpoklady jsou neměnné. Výsledky překvapivě ukazují na neměnnou pozici obnovitelných zdrojů na celkovém energetickém mixu, což indikuje, že energie z jádra by měla být nahrazena výrobou z konvenčních zdrojů a dovozu. Celková výroba elektřiny by v roce 2030 měla být nižší o 5%, přičemž spotřeba by se měla změnit pouze o 1 %. Rozdíl by měl být kompenzován vyšším dovozem z Francie a České republiky (o 24 TWh v roce 2030) a vyšší výrobou z plynu (nárůst o 66 % do roku 2030, přičemž jeho podíl by měl dosáhnout téměř 25%) a uhlí (podíl uhlí na celkovém mixu se bude snižovat z 47GW v roce 2020 na 40GW v roce 2030). Studie současně předpokládá, že pouze 7% uhelné výroby bude v roce 2030 vybaveno technologií zachycování a ukládání uhlíku (CCS). Pokud jde o ekonomické dopady, autoři očekávají nižší reálný HDP dosahující poklesu o 0,16% v roce 2020 respektive 0,25% v roce 2030. Odstavení jaderných zdrojů ovlivní i celkovou zaměstnanost (pokles o 24 tis. míst v roce 2015, resp. 40 tis. míst v roce 2030). Negativní dopady v podobě vyšších cen elektřiny, nárůstu energetických dovozů a vyšší potřeby emisních práv budou jen částečně

kompenzovány pozitivními efekty plynoucími z investic do nových zdrojů.

Více informací na: [↗](#)

ČESNEK JAKO MOCNÁ ZBRAŇ V BOJI PROTI GLOBÁLNÍMU OTEPLOVÁNÍ?

Lehce kuriózní informaci přinesl uprostřed léta sever EurActiv.cz, když informoval o závěrech jednoho výzkumu probíhajícího na univerzitě ve městě Aberystwyth v západním Walesu.

Vědecký tým tam dospěl k závěru, že sirnaté organické složky, které česnek obsahuje, zabíjejí bakterie, jež v zažívacím traktu některých zemědělských zvířat, především krav, produkují metan. Metan je nejjednodušší uhlovodík vůbec a mezi jeho nejdůležitější vlastnosti patří výbušnost (při vyšší koncentraci) a mimořádná schopnost pohlcovat infračervené záření. Patří proto mezi důležité skleníkové plyny a v účinnosti pohlcování překonává známý oxid uhličitý asi 23 násobně. Současně platí, že sektor zemědělství patří mezi největší původce emisí s podílem asi 18–20% na celkových emisích skleníkových plynů. Podle údajů z článku jedna kráva vyprodukuje přibližně 1,5 tuny tohoto skleníkového plynu ročně. Vědci proto odhadují, že v případě, že by se podařilo omezit produkci skleníkových plynů, resp. metanu u zemědělských zvířat o 40 %, výraznou měrou by to přispělo ke snížení globálního oteplování. Za předpokladu, že by se podařilo nalézt vhodný způsob, jak ony sirnaté organické složky přidávat do potravy pro hospodářská zvířata, aniž by to ovlivnilo chuť výsledných produktů, mohlo by se jednat i o komerčně velmi zajímavý česnekový byznys, třeba i pro tradiční producenty v České republice.

Více informací na: [↗](#)

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

Nová role bývalého
komisaře pro energetiku

Stížnost ocelářského
průmyslu na systém
obchodování
s povolenkami

Komise stanovila nové
složení a pravidla činnosti
Koordinační skupiny pro
otázky plynu

Rada EU zakázala dovoz
ropných produktů ze
Sýrie

Evropský parlament přijal
povinné bezpečnostní
plány pro příbřežní těžbu

NOVÁ ROLE BÝVALÉHO KOMISAŘE PRO ENERGETIKU

Bývalý komisař pro energetiku a současný komisař pro rozvoj Andris Piebalgs byl na ustavujícím zasedání 20. září jmenován členem skupiny OSN na vysoké úrovni pro „udržitelnou energii pro všechny“.

Dalšími členy této skupiny jsou představitelé průmyslu, vlád, mezinárodních organizací i občanských společností. Hlavní náplní práce skupiny je příprava programu, který povede k uskutečnění cílů Udržitelné energie pro všechny do roku 2030, a zároveň představí aktivity na podporu tohoto cíle na globální i regionální úrovni. Mezi cíle skupiny patří za-

jištění moderního přístupu k energiím, zvýšení energetické účinnosti o 40%, ale i dosažení 30% světové výroby energií z obnovitelných zdrojů. OSN nazvala nadcházející rok rokem Udržitelné energie pro všechny – v rámci této iniciativy se budou její partneři, členové avizované skupiny, snažit co nejvíce podporovat cíle prostřednictvím úpravy energetických politik, navyšování kapacity výroby energií, zefektivněním financování nebo zlepšováním kvality dodávek energií. Tato iniciativa bude zároveň prioritou summitu RIO+ 20 v červnu 2012. Její „raison d'être“ je zřejmý – celosvětově nemá 1,4 mld. lidí žádný přístup k elektřině, 1 mld. má pak přístup pouze omezený a zároveň 3 mld. obyvatel jsou závislé pevných palivech pro vaření a vytápění. Iniciativa je ad hoc podpořena i aktivitami EU na podporu udržitelné energie v Africe, a to od roku 2008 především v rámci energetického partnerství mezi EU a Afrikou, prostřednictvím kterého se podařilo zahájit program energetické spolupráce v rozvoji obnovitelných zdrojů. Jeho cílem je přispět převážně transferem technologií a sdílením know-how k dosažení afrických cílů pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů do roku 2020. Tato iniciativa je zároveň plně v souladu s nedávno představeným sdělením Komise o zabezpečení dodávek energií a mezinárodní spolupráci,

o kterém Vás informujeme v tomto čísle v sekci Energetická politika Evropské unie.

Více informací na: [↗](#) a také: [↗](#)

ŽALOBA OCELÁŘSKÉHO PRŮMYSLU NA SYSTÉM OBCHODOVÁNÍ S POVOLENKAMI

Sdružení ocelářského průmyslu (Eurofer) podalo dne 21. července Soudnímu dvoru Evropské unie (ECJ) žalobu na nastavení kritérií pro udělování bezplatných emisních povolenek v rámci evropského systému obchodování s uhlíkovými povolenkami (ETS) po roce 2013.

Podle Eurofer nejsou nová kritéria technicky splnitelná. Generální ředitel Eurofer Gordon Moffat doslova prohlásil, že na světě neexistuje ocelárna schopná provozu za navržených podmínek. Podle evropských ocelářů je to jasným porušením směrnice o ETS, které by ocelářský průmysl přišlo ročně na 600 milionů euro a evropské výrobce by silně znevýhodnilo oproti světové konkurenci. Komisi se nelíbilo, že k bezplatným povolenkám mají přístup obři ocelářské koncerny, a nově proto navrhla rozdělit je pouze mezi 10 % nejefektivnějších výrobců, kteří splní přísná ekologická kritéria.

O ČEM SE MLUVÍ

Nová role bývalého
komisaře pro energetiku

Stížnost ocelářského
průmyslu na systém
obchodování
s povolenkami

Komise stanovila nové
složení a pravidla činnosti
Koordinační skupiny pro
otázky plynu

Rada EU zakázala dovoz
ropných produktů ze
Sýrie

Evropský parlament přijal
povinné bezpečnostní
plány pro příbřežní těžbu

Komise ústy svého mluvčího vzkázala, že si je v nadcházejícím sporu jistá vítězstvím, protože kritéria schválily všechny členské země a Evropský parlament.

Více informací na: [▶](#)

KOMISE STANOVILA NOVÉ SLOŽENÍ A PRAVIDLA ČINNOSTI KOORDINAČNÍ SKUPINY PRO OTÁZKY PLYNU

Evropská komise svým rozhodnutím ze dne 11. srpna stanovila nové složení Koordinační skupiny pro otázky plynu (GCG).

Skupinu pod předsednictvím Evropské komise tvoří představitelé úřadů pro bezpečnost dodávek plynu jednotlivých členských zemí EU, evropské agentury ACER, sdružení ENTSO-G, ECR a dále zástupci průmyslových a zákaznických sdružení. Cílem GCG je usnadnění koordinace zabezpečení dodávek zemního plynu na úrovni Společenství, zlepšení připravenosti zemí EU na jejich možné přerušení a koordinace opatření proti plynárenské krizi na úrovni národních států. GCG v neposlední řadě zajišťuje výměnu informací mezi jednotlivými subjekty zainteresovanými v otázce bezpečnosti dodávek. Příští setkání Skupiny je naplánováno na 10. listopadu.

Více informací na: [▶](#)

RADA EU ZAKÁZALA DOVOZ ROPNÝCH PRODUKTŮ ZE SÝRIE

V souvislosti se zhoršením situace v Sýrii, kde vládní jednotky bojují s demonstranty požadujícími odstoupení prezidenta Assada, přistoupila Evropská rada dne 2. září ke zpřísnění sankcí uvalených na tuto arabskou zemi.

Kromě rozšíření seznamu nežádoucích osob na území Evropské unie Rada nově zakázala

dovoz syrské ropy. Zákaz se týká nákupu, dovozu a dopravy ropy a ostatních ropných produktů pocházejících ze Sýrie.

Více informací na: [▶](#)

EVROPSKÝ PARLAMENT PŘIJAL POVINNÉ BEZPEČNOSTNÍ PLÁNY PRO PŘÍBŘEŽNÍ TĚŽBU

Evropský parlament schválil dne 13. září rezoluci, podle níž bude rozvoj nových těžebních polí ropy a zemního plynu v evropských mořích umožněn pouze za předpokladu, že těžařská společnost předloží adekvátní bezpečnostní plán připravený pro konkrétní oblast a bude disponovat dostatečnými prostředky na likvidaci případných škod způsobených životnímu prostředí.

Místně specifické plány musí v budoucnu schválit dotčená členská země EU před započítáním jakékoliv aktivity na vybraném místě. Schválená rezoluce je součástí opatření Evropské unie v reakci na katastrofu ropné plošiny Deepwater Horizon v dubnu roku 2010. Při hlasování v plénu se pro něj vyslovilo 602, proti bylo 64 europoslanců.

Více informací na: [▶](#)

O ČEM SE MLUVÍ

Evropský parlament
odsouhlasil REMIT

EVROPSKÝ PARLAMENT ODSOUHLASIL REMIT

Evropský parlament schválil v půlce září návrh Nařízení EU o integritě a transparentnosti trhu s energií (REMIT), které postihuje veškerý energetický velkoobchod, včetně kontraktů a derivátů na dodávky a přepravu elektřiny a plynu.

Cílem nových pravidel je zamezit zneužívání vnitřních informací a manipulacím s trhem, jehož hodnota je odhadována na 500 mld. Eur za rok. Dle očekávání proběhlo hlasování velice hladce a toto nařízení získalo podporu drtivé většiny hlasujících poslanců Evropského parlamentu (616 hlasy pro, 26 proti a 24 se zdrželo hlasování), kteří si od něj slibují výsledné snížení ceny energií pro konečné spotřebitele.

Co tedy tato nová energetická legislativa z dílny evropských institucí přináší? Obchodní dohody budou muset být hlášeny Agentuře pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), která bude členským státům poskytovat údaje potřebné pro vyšetřování porušování tohoto nařízení a dále bude napomáhat při vynucování nápravných opatření. Při vyšetřování případného zneužití trhu bude ACER

konzultovat národní regulační orgány, ovšem při rozhodnutí bude mít konečné slovo. V roce 2012 předloží Evropská komise návrh na konkrétní a harmonizované postihy za jednání, které odporuje tomuto Nařízení.

Na základě Nařízení vznikne také nový registr, kde budou muset být registrováni všichni velkoobchodníci s energií v EU. Vznikne tak kompletní přehled o všech hráčích na evropském velkoobchodním energetickém trhu.

„Energie je klíčem k ekonomice a proto musí zůstat dostupná pro všechny. Vítám toto důležité nařízení, které zaručuje transparentnost a zabraňuje zneužívání ve velkoobchodní

energetické sféře, čímž zabezpečuje cenovou dostupnost a spravedlnost trhu. Nařízení přispěje k zabezpečení lepší transparentnosti cen v celé EU,“ řekl předseda Evropského parlamentu Jerzy Buzek.

Jakmile bude text tohoto nařízení formálně schválen v prvním čtení, vstoupí v platnost 20 dní po zveřejnění v Úředním věstníku EU. Ustanovení o poskytování informací (seznam smluv a derivátů, které musí být oznámeny, a jednotná pravidla) vstoupí v platnost 6 měsíců po schválení potřebných prováděcích předpisů Evropskou komisí.

Více informací na: [E](#)

KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Události z energetiky

23. SRPNA ukončila švédská energetická společnost Vattenfall své aktivity v Polsku. Za společnost Vattenfall Heat Poland zásobující teplem a elektřinou Varšavu (kupujícím je domácí společnost PGNiG S.A.) a podnik Gornoslaski Zaklad Electroenergetyczny (GZE), který je hlavním distributorem elektřiny v polském Slezsku (kupujícím je Tauron S.A.), obdrží celkovou částku okolo 1,8 miliard euro. Více na: [☞](#)

1. ZÁŘÍ se stala Maria van der Hoevenová šéfkou Mezinárodní agentury pro energii (IEA). Bývalá nizozemská ministryně hospodářství v čele organizace nahradila Nobuo Tanaku z Japonska. Více na: [☞](#)

1. ZÁŘÍ zahájila společnost Solarhybrid práce na rozšíření solární elektrárny ve východoněmeckém městě Finowfurt. Po jejich dokončení se toto zařízení ležící na bývalém vojenském letišti stane s výkonem 84,5 MW největší solární elektrárnou v Evropě. Více na: [☞](#)

9. ZÁŘÍ zveřejnil britský deník The Times výzkum veřejného mínění, podle kterého si 41% obyvatel Velké Británie myslí, že pozitiva jaderné energie převažují nad potenciálními riziky. Veřejná podpora atomové energie tak v Británii roste i přes nedávnou nehodu v elektrárně Fukušima. Více na: [☞](#)

24. – 25. ŘÍJNA se v Berlíně uskuteční 7. zasedání Evropského fóra fosilních paliv. Hlavními tématy konference budou fosilní paliva jako součást energetického mixu EU, bezpečnost příbřežních operací a technologie zachycování a ukládání CO₂. Více na: [☞](#)

26. – 27. ŘÍJNA proběhne v katalánské metropoli Barceloně akce s názvem Global Clean Energy Forum. Debaty na téma čisté energie se zúčastní velké množství odborníků a manažerů z celého světa. Více na: [☞](#)

VZDĚLÁVÁNÍ A ZVYŠOVÁNÍ KVALIFIKACE V JADERNÉ OBLASTI

V rámci intenzivních debat o budoucnosti jaderné energie zdůrazňuje Evropská komise, že „konečné“ rozhodnutí zůstává záležitostí každého jednotlivého členského státu. Společným zájmem po událostech ve Fukušimě je přitom zvyšovat dostupnost informací a úroveň znalostí, a to na globální úrovni. Komise zveřejnila dne 16. září svoji první zprávu o vzdělávání a zvyšování kvalifikace na poli využití jaderné energie a my z ní pro vás vybíráme některé zajímavé informace a doporučení.

Co je základem snahy Komise mapovat a podporovat úroveň vzdělávání o „jádra“?

Již první kapitola Smlouvy o Euratomu Komisi výslovně ukládá povinnost pečovat o vzdělávací aktivity a obdobné povinnosti pak vyžaduje podle čl. 33 Smlouvy od každého členského státu. V diskusích o budoucnosti jádra a bezpečnějším využíváním jaderné energie poukazuje na to, jak se současné komunitě jaderných expertů zvyšuje průměrný věk a je tedy nutno zajistit její plynulé doplňování novou generací. Dávno před Fukušimou se tyto požadavky objevily již v závěrech Rady EU z listopadu

2008, z nichž také Komisi vyplynula povinnost pravidelného mapování situace.

Jak Komise hodnotí aktuální situaci?

Ve své tři roky staré studii „Jaderná bezpečnost v situaci klesající úrovně znalostí“ (2008) Komise konstatovala, že se sice nejedná o problém okamžitý, avšak nedostatek jaderných odborníků se může začít akutněji projevovat kolem roku 2020. Počet vysokoškolských studentů a absolventů je nedostatečný, což může být podle Komise způsobeno i nejasnými perspektivami uplatnění na národní úrovni. Pro

absolventy technických oborů není snadné získat práci v jaderném oboru; roste tak i potřeba zajistit prostupnější prostředí pro mobilitu expertů na globální úrovni.

Jaké iniciativy podporuje Komise na úrovni EU i na mezinárodním poli?

Zvyšování šancí pro uplatnění absolventů je primárně věcí národní, nicméně EU resp. mezinárodní společenství je může významně podporovat a usměrňovat. Příkladem je zejména činnost mezinárodní neziskové organizace „European Nuclear Education Network“ (ENEN),

**Vzdělávání a zvyšování
kvalifikace v jaderné
oblasti**

kteřá dnes sdružuje na 60 univerzit, studijních center a organizací ze 17 států EU a těší se spolufinancování z prostředků 7. Rámcového programu. ENEN je zároveň zapojen do činnosti Světové jaderné univerzity (WNU). Podpora uplatnění technicky vzdělaných absolventů (i z jiných oborů než jaderné technologie) je cílem společné iniciativy šesti předních jaderných společností v EU (AREVA, AXPo, EnBW, E.ON, Kernkraft, URENCO, Vattenfall), založené na počátku roku 2010 pod názvem „European Nuclear Energy Leadership Academy“ (ENELA). Pro nás je zajímavé, že idea vzniku této vzdělávací a podpůrné existence

vzešla z jednání Evropského jaderného fóra. Spolupráci se třetími státy zajišťuje Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti (INSC) a další organizace a systémy spolupráce existují na bázi kooperace samotných členských států (ČR je např. spolu s Francií, Litvou a Německem zapojena do činnosti vzdělávacího a školicího institutu European Nuclear Safety Training and Tutoring Institute (ENSTTI). Další aktivity pak podniká např. Mezinárodní agentura pro atomovou energii (např. provozování informačního systému INIS či, spolu s OECD, mezinárodní škola práva v jaderné oblasti při univerzitě v Montpellier).

Jaká je situace na národní úrovni?

V řadě členských států byly založeny tzv. Národní vzdělávací sítě, spolupracující např. s ENEN. Některé státy včetně České republiky provozují či zahajují programy v rámci těchto sítí v jaderné oblasti. V ČR tak při ČVUT funguje Česká síť pro jaderné vzdělávání (CENEN) – bližší informace [📄](http://www.cenen.cz) lze získat na stránkách www.cenen.cz.